

ד"ר משה בלידשטיין 7.6, 10:00

שבועה וכבוד: מודלים ים תיכוניים

השבועה היא פעולת דיבור רבת-עוצמה שמנצלת ומעצבת יחסי כבוד בחברה ויחסים בין בני אדם לאלים. בהרצאה אבקש להציב כמה מודלים של היחסים בין שבועה לבין כבוד כפי שהם משתקפים בטקסטים מחברות ים תיכוניות בעת העתיקה, ואבדוק האם ניתן להצביע על התפתחות דיאכרונית ביחסים אלה. במקביל, אברר באיזו מידה אתנוגרפיה מודרנית על כבוד יכולה לסייע בהבנת מודלים אלה, מחד, ולהסתייע מהם, מאידך; ובאיזו מידה המסגרת הים-תיכונית מועילה להתמודדות עם שאלות אלה.

פרופ' פאולה טרטקוף 11.6, 12:30

Exile and Conversion in the Medieval and Early Modern Mediterranean

During the first decades following the expulsion of the Jews from Spain in 1492, thousands of Jewish exiles undertook halting, serpentine journeys between port cities in Spain, North Africa, and Italy. As these exiles searched for security and economic stability, their physical travels often were accompanied by evolutions of religious identity. Circumstances led many to convert—temporarily, at least—from Judaism to Christianity and Islam. This paper will introduce a new book project that analyzes how physical and cultural environments—spaces at sea and on shore where Muslims, Christians, and Jews did battle, engaged in trade, learned from one another, and traveled together—shaped these evolutions of religious identity. This paper also looks farther back in time at the journeys of thirteenth- and fourteenth-century Jews and converts who traversed the Mediterranean in order to escape Christian persecution and seek haven in Muslim lands.

ד"ר קריסי קוטסיפו 22.6, 15:00

The Absence of Scriptoria in the Eastern Mediterranean. Modes of Reproduction and Dissemination of Knowledge from the Fourth to the Tenth Centuries CE

In Late Antiquity and the early Middle Ages, the majority of Christian and classical book production took place in monastic settings. The Middle Ages have been preferred so far as the high point of such monastic production, while huge scriptoria employing numerous copyists are the most commonly thought of places for these monks to work in. What is challenging is that this idea of a specific room in a monastery where manuscripts were copied in great quantities has also been the impression of many scholars regarding the space in which Christian manuscripts were produced by monks in Late Antiquity. This presentation will demonstrate, though, that dispersed, small-scale book manufacture remained customary in the Christian East until the advent of printing. It will further analyze the non-existence of scriptoria in monasteries in Late Antiquity by bringing together for the first time hagiographical, documentary, archaeological and

codicological evidence from countries such as Egypt, Palestine, Syria, Asia Minor, and Ethiopia. This presentation will propose that instead of 'scriptoria', we are to think in terms of monastic networks of scribes where a single scribe by himself or herself oversaw one aspect of book production (copying, illumination, binding, or preservation) and he would then transfer the unfinished manuscript to the next scribe for a different stage of the assembly.

ד"ר עודד זינגר 25.6, 10:00

ההיסטוריה של הים התיכון והגניזה הקהירית

ספרו המונמנטאלי של שלמה דב גויטיין, 'חברה ים תכונית', הציב את הגניזה הקהירית על מפת חקר הים התיכון. גויטיין טען שהגניזה היא מקור שלא יסולא מפז לא רק לחיי היהודים במצרים אלא גם לחקר הים התיכון וההיסטוריה החברתית של עולם האסלאם. היהודים היו אמנם מיעוט קטן בין הנוצרים והמוסלמים, אך גויטיין האמין שאפשר לראות אותם כמייצגים את הנעשה במעגלים רחבים יותר. לאחרונה, פיל אקרמן-ליברמן ביקר טענה זו תוך הדגשת השוני בין היהודים לבין החברה המוסלמית הסובבת. בהרצאה זו אציע דרך אחרת לכתיבת ההיסטוריה של הים התיכון באמצעות תעודות הגניזה. דרך זו שואבת את השראתה מגישת "היסטוריות מחוברות" שפותחה על ידי סגיי סוברמנייס. הדגשת (של יהודים בחברה הסובבת מייתרת את הצורך לתפוס את היהודים כ'מייצגים' embeddedness החיבור והמשוקעות) את כלל החברה אך עדיין מאפשרת לנו לכתוב היסטוריה ים תכונית באמצעות מקורות יהודיים. לפי גישה זו, הים התיכון מחבר יותר משהוא מאחד ובחינת סוגים שונים של חיבור מאפשרת לנו לכתוב לא רק היסטוריה בים התיכון אלא גם היסטוריה של הים התיכון (על פי ההבחנה המועילה של הורדן ופרסל). 'חיבור' אינו מוגבל רק ליחסי יהודים – מוסלמים, ובהרצאה אדגים את היתרונות של 'היסטוריה מחוברת' על ידי שלוש דוגמאות מן הגניזה הקהירית שכל אחת תציג סוג אחר של 'חיבור': חיבור בין משפט לשלטון, חיבור דרך מצע הכתיבה וחיבור בין מקורות תיעודיים וספרותיים.